

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

De Cella S. Petri & Mitren. Abbatibus, & Praeposito Vverden.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

tiqua moneta, quæ ab illo statu falsata non fuerat, cum ea pariter expendatur, per quod & dispendium vitari poterit, & juramentum servari. Veruntamen si forte monetam ipsam in præstatione jura-menti credebas à legitimo pondere di-minutam, & tua super hoc conscientia te remordet, venerabili fratri nostro Episcopo Cæsaraugustanensi, cui super hoc scribimus, tuum humiliter confitere reatum, & satisfactionem, quam indixe-rit tibi pro illicito juramento, devote suscipias & studeas adimplere. Datum La-terani Nonis Aprilis.

Scriptum est super hoc Cæsaraugustan. Episcopo.

EPISCOPO S. ANDREÆ.

Sicut nobis tua fraternitas indicavit, peregrini quidam ab Vrbis partibus redeentes, sub apostolica Bulla literas sæpe reportant ad judices dele-gatos, pro quorum imperitia, in regno Scotorum multa nonnunquam prove-niunt detimenta; præsertim cum lite-ræ taliter impetrata, manifestam falsi-tatis suspicionem prætendant, & illa sæpe contineant quæ nulli consuevit se-des apostolica indulgere. Nos ergo no-lentes ut maleficia remaneant impuni-ta, fraternitati tuae per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus si ad manus tuas hujusmodi scripta quan-doque pervenerint, auctores eorum pru-denter investigare labores, & inventos tamdiu facias in custodia detineri, nisi propter fidejussoriam vel aliam securita-tem idoneam ipsos fidei propriae duxeris committendos, donec & literas ipsas no-bis transmittas, & quod de ipsarum au-toribus & illis qui eis scienter usi fuerint efficere debeas, per responsum nostrum valeas edoceri: provisurus attentiùs, ne hujus occasione mandati præter culpam suam aliqui gravenerint insulte. Datum Laterani V. Idus Martij.

DE C E L L A S. P E T R I
& * Mitren. Abbatibus, & Preposito
* Verden.

CVM inter dilectum filium R. seniorem & R. juniores super abbatia Scaffusen. questio verteretur, eis in nostra præsentia constitutis dilectos filios G. sanctorum Cosmæ & Damiani & G. sanctæ Mariæ in Aquiro Diaconos Car-

dinales dedimus auditores. In quorum præsentia pro R. seniore fuerunt propo-sita quæ sequuntur. Quod cum H. quon-dam Abbas ipsius cœnobij onus regi-minis invito Capitulo suo spontaneè re-signasset, & ab obedientia sua monachos absolvisset, ipsi prædictum R. seniorem, etiam dicto H. consentiente, sibique obediens cum aliis, in Abbatem una-nimiter elegerunt. Postea vero electus diocesano Episcopo præsentatus, munus ab eo benedictionis accepit, Ecclesiam ipsam per biennium & amplius, sicut Abbas proprius, administrans. Verum quoniam moniales sanctæ Agnetis ejusdem villæ, quæ peccandi materiam ju-nioribus monachis ministrabant, aratio ri custodiæ mancipavit, exinde occasio-ne inventa, juvenes monachi contra ip-sum alias concitarunt, tanquam prædi-cti H. resignatio minus canonica extitif-set. Quod audiens Episcopus antedictus, ad locum accessit, causam dissensionis requirens, & prædictum H. paternè redarguens, tanquam odij somitem in Ec-clesia seminasset, accepit ab eo quod per ipsum talia non siebant. Et cum qui-dam de monachis, ipso Episcopo præ-sente, se dicentes ab obedientia præfati H. nullatenus absolutos, idem H. quod eos absolverat est professus. Et ut om-nem à se suspicionis materiam amove-ret, cum jurejurando vehementer asser-ruit coram Episcopo antedicto quod ne-que illam nec aliam habere veller ul-te-rius abbatiam. Monachi vero post recef-sum Episcopi ad artes solitas nihilomi-nus recurrentes, coram dicto Episcopo & Capitulo Constantien. adversus eundem R. controversiam agitarunt, tan-quam minus canonice dictus H. dimi-ferit abbatiam. Cumque dictus R. para-tus esset de justitia sua in continenti pro-barare, monachi defecatum cause suæ vi-dentes, in nullo gravati, sedem aposto-licam appellarent, & per literas infra terminum appellationis per subreptio-nem obtentas, contra ipsum R. per nuntios appellantem iniqua sententia pro-mulgata, ejus fuit adversarius restitutus. Ipse vero R. appellationem interposi-tam per nuntium prosequens, & termi-no constituto commissionis literas ad certos judices impecravit: ut quod oc-cazione prioris commissionis contra eum judicatum fuerat, ad statum debitum revocato, & ei restituerent abbatiam,

X x iij

& à monachis sibi facerent debitam reverentiam exhiberi. Sed monachis obstinatis, & sibi obedere nolentibus, ambae partes ad sedem apostolicam acceſſerunt: quibus à bona memoria Celeſt. Papa prædeceſſore nostro nos ipſi, dum in minori eramus officio conſtituti, & dilectus filius noster I. tt. sancti Stephani Presbyter Cardinalis dati fuimus auditores. Et cùm utrinque coram nobis eſſet diutius allegatum, & eidem prædeceſſori nostro per nos eſſet processus negotij declaratus, ipſe prædictum R. ſententiam cum instantia poſtulanter ad componendum coegerit invitum. & ſic abbatie renuntians, de manu ejus Cufodiā & etiam Prioratum recepit, ab eo, dum viveret, ſine quaſtione qualibet poſſidendos. Huic autem ordinationi licet invitus conſentiret, domum tamen reverſus, adverſariis compositionem ipſam in nullo volentibus obſervare, non potuit quæ ſibi confeſſa fuerant obtinere, quin potius in eum, quod deterius eſt, manus injecerunt poſtea violentas. Sed adjutus ab ipſius loci hominibus, & monachorum manus evadens, ad appellationis ſubſidium convolavit. Interim verò dilectus filius noster P. ſancta Mariae in via lata Diaconus Cardinalis, apostolicæ ſedis Legatus, ad partes illas accedens, pro jamdičis & aliis multis exēſib⁹ & ſuſpendit monachos, & monaſterium interdixit. ipſi verò contempta ſententia Cardinalis, divina promptius quam antea celebrauerunt. & in hac suspensione prædictus adverſarius ejus de medio eſt ſublatus, quo comperto, ad Eccleſiam venit, & cùm vellet prædictæ compositioni parere, parte altera hoc nolente, ne ad electionem Abbatis procederetur, quoſque quaſtio inter eos finiretur, obicem provocationis objecit. Sed monachi per omnia contumaces, & dictum R. juniores pariter eligentes, ipſum benedicendum dioceſano Epifcopo praefentarunt: qui poſt appellationem interpoſitam benedixit eum, & in Eccleſia interdicta. Vnde idem R. iteratō ad ſedem apostolicam accedens, à nobis literas *impertravit, ut quod poſt appellationem legitime interpoſitam perperam fuerat à monachis attentatum, ad ſtatū debitum revocato, ſi conſtarerat à ſuſpensiſ & interdictis electionem factam fuiffe, denuntiarent eam penitus non tenere. Super reſtituſ

ne verò ipſius R. ſenioris, & aliis quæ utrinque ducerent proponenda, ſtatuerent, appellatione remota, quod ordo poſceret rationis. Ceterū judges delegati literis hiſ receptis, partes ad ſuam praefentiam citaverunt; & cùm monachi per suggestionem falsi probare velente literas impetratas, judicibus nolentibus ipſarum probationem recipere, ſedem apostolicam appellauint. Delegati verò, quia remota erat in literis appellatione, in cauſa nihilominus procedentes, cùm per depositiones testium eis de veritate negotij conſtitueret, pro ſapedicto R. ſeniori ſententiam protulerunt, adjudicantes ei Eccleſiam memoratam. Petebat itaque quod factum erat ex delegatione apostolicæ ſedis, per nos obtinere debitam firmitatem; ut repreſſa contumacia monachorum, pacifica ipſius abbacie poſſeffione gauderet. Ceterū contra eundem R. ſeniorē fuit ex parte altera taliter allegatum, quod cùm dictus H. quondam Abbas minus legitime resignaſſet, & monachi de electione tractarent, ſenior R. fraude adhibita procuravit quod cùm vespere cantarentur, & die ſequenti eſſet elec̄tio celebranda, homines burgi ad Eccleſiam accedentes, ipſum R. ferè omnibus monachis reclamantibus ibidem per violentiam intruſerunt. Monachi verò poſtea cognoscentes renunciationem praefati H. minimè tenuiſſe, pariterque pensantes quod ſub eius conveſtione laudabili monaſterium proficere poſſet, ipſum tanquam Abbatem proprium requirebant. Vnde factum eſt quod poſt multas altercatio‐nes & commiſſiones factas, tandem de utriusque partis affenſu commiſſio eſt obtenta, quod ſi de informi resignatione H. & inutili ſubſtitutione R. ſenioris conſtareret judicibus delegatis, R. remoto, ſapedicto H. reſtituerent abbatiā, & ita fuit effectui mancipatum. Poſt hęc ipſo R. nihilominus murmurante, ambo pariter ad prædeceſſorū noſtri praefentiam acceſſerunt: qui, ſicut jam praemisimus, nos & praefatum Prefb. Cardinalem eis tribuit auditores. & tandem cauſa diutius agitata, per eundem prædeceſſorem noſtrum de urruſque partis affenſu fuit compositio taliter celebra‐ta, quod H. abbatiam, R. verò Prioratum & Cufodiā obtineret. propter quod ipſi H. obedientiam reprobavit. Sic ergo eis reversis ad propria, praefata com-

* Addendum,
ad judges, ant
aliquid ſimile.

positionem idem R. coram dioecesano Episcopo approbavit. Sed ab ipso Abbatte postea requisitus tertio si Custodiam & Prioratum vellet habere, post trinam citationem veniens dixit quod non per eum sed per Rom. Pontificem volebat habere præmissa, unde nullam obedientiam ei voluit exhibere. Recedens igitur absque Abbatis licentia, cum extra monasterium moram faceret longiorum, ab ipso H. de fratribus consilio fuit excommunicationis vinculo innodatus; & cum per longum tempus non rediret ad monasterium, Abbas dicta officia, consulibus fratribus, aliis assignavit, qui, quandovix Abbas vixit, ea pacificè tenuerunt. Abbatem vero defuncto, fratres convernunt in unum, nonnullis Abbatibus & aliis viris religiosis presentibus qui ad defuncti convenerant sepulturam, & R. juniores, seniore absente, in Abbatem unanimiter elegerunt: quem presentatum sibi dioecesanus Episcopus confirmavit, & benedixit. Consequenter vero senior R. ad presentiam nostram accedens, literas ad remotos per dietas quatuor judices & suspectos monachis per mendacium impetravit, ad quos pars monachorum ante aliquam citationem accedens, copia commissionis obtenta, literas per falsi suggestionem proposuit impetratas, pro eo quod dicebatur in eis compositionem sibi non fuisse servatam, monasterium interdictum, & se appellasse priusquam R. junior electus fuerit in Abbatem. quæ falsa penitus asserebat. Tacuit etiam se excommunicatum ab hoc Abbatem defuncto, & alia quædam, quibus expressis literas ipsas nullatenus impetrasset. Cumque omnia quæ præmissimus sufficienter probare vellent, & judices eorum probationes recipere, tanquam demandatum eis non fuerit, recusarent, ipsi monachi ante ingressum judicij appellarunt, sicut ex depositib[us] testium est probatum. Delegati vero nihilominus procedentes, & recipientes testes partis adversæ, seniorem R. instituendum sententialiter decreverunt. quorum factum, tanquam iniquum, irritari à nobis monachi suppliciter postulabant. Cum autem quæ præmissa sunt & alia quædam prefati Cardinales nobis & fratribus nostris prudenter & fideliter retulissent, nos (attendentes quod ex consensu compositionis recepte, quam prædecessor noster etiam con-

firmaverat, jus, si quod sibi competierat, R. senior amisisset, ac per hoc ne monachi ad electionem procederent, appellare de jure minimè potuisse, cum, nisi quorum interest, audiri non soleant appellantes de consilio fratum nostrorum appellationem illam dicimus legitimam non fuisse. unde per eam electio non potuit impediri. Quia vero constitit nobis monachos ante litis exordium rationabiliter appellasse, pro eo quod super falsi suggestione probationem nolebant admittere delegati, & per consequentiam eo ipso quod bene appellatum fuerat, jurisdictionem judicum expirasse, quicquid ab eis perperam attentatum, vel de recipiendis ante litem contestatam testibus, vel de sententia proferenda, denuntiamus sententialiter non tenere. Sanè quamvis dilecti filii P. Præpositus & Capitulum Constantien. de interdicto præmisso * ad Cardinalem, qui posuerat illud, suis literis inseruerint, quia tamen per id quod R. junior dioecesanus Episcopus munus benedictionis impedit, ei videtur quod præmisimus obviare, unde vel scriptura facta vel factum scripturaræ præjudicat, nec probatum fuit, licet objectum, quod ab interdictis electio fuerit celebrata, ipsam non potuimus irritare; præsertim cum contra personam electi nihil fuerit intentatum, ideoque causam ipsam sub ea forma vobis duximus de consensu partium committendam, ut si constiterit quod electio fuerit facta à suspensis, ea omnino caslata, ipsi monasterio, post satisfactiōnem condignam, suspensionis & interdicti sententia relaxata, de persona idonea consulatur. Alioquin, ne utilitas monasterij retardetur, præmissam electionem per vos appellatione remota volumus confirmari, & R. juniores abbatæ pacifica possessione gaudere, alium vero Custodiam & Prioratum, quæ sibi fuerat à supramemorato prædecessore nostro concessa, non obstante donatione ab H. quondam Abbatem facta de ipsis, volumus & mandamus sine contradictione qualibet obtinere. Testes autem &c. Nullis literis præter assensum partium &c. Quod si omnes &c. Datum Laterani VII. Idus Aprilis.

*In Tertia Col-
lect. à Cat.

